

ईशावास्योपनिषद्

ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्पूर्णमुदच्यते ।
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ ईशा वास्यमिदं सर्वं यत्किञ्च जगत्वां जगत् ।
तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा मा गृधः कस्यस्विद्धनम् ॥ 1 ॥

कुर्वन्नेवेह कर्मणि जिजीविषेच्यतं समोः ।
एवं त्वयि नान्यथेतोऽस्ति न कर्म लिप्यते नरे ॥ 2 ॥

असुर्या नाम ते लोका अन्धेन तमसाऽऽवृताः ।
ताग्ंस्ते प्रेत्याभिगच्छन्ति ये के चोत्महनो जनोः ॥ 3 ॥

अनेजदेकं मनसो जवीयो नैनद्देवा ओप्नुवन्पूर्वमर्षत् ।
तद्वावतोऽन्यानत्येति तिष्ठत्तस्मिन्नेनपो मोतरिश्वो दधाति ॥ 4 ॥

तदेजति तन्नेजति तद्दूरे तद्वतिके ।
तदन्तरस्य सर्वस्य तदु सर्वस्यास्य बाह्यतः ॥ 5 ॥

यस्तु सर्वाणि भूतान्यात्मन्येवानुपश्यति ।
सर्वभूतेषु चात्मानं ततो न विहृगुप्सते ॥ 6 ॥

यस्मिन्सर्वाणि भूतान्यात्मैवाभेद्विजानतः ।
तत्र को मोहः कः शोकः ऐकत्वमनुपश्यतः ॥ 7 ॥

स पर्यगाच्चुक्रमकायमप्रणमस्नाविरगं शुद्धमपोपविद्धम् ।
कृविर्मनीषी परिभूः स्वयम्भूर्योथातथ्यतोऽर्थान्
व्यदधाच्छाश्वतीभ्यः समोभ्यः ॥ 8 ॥

अन्धं तमः प्रविशन्ति येऽविद्यामुपासते ।
ततो भूय इव ते तमो य उ विद्यायोगं रताः ॥ 9 ॥

अन्यदेवायुरिदियाऽन्यदोहरविदिया ।

इति शुशुम् धीरोणां ये नस्तद्विचक्षिरे ॥ 10 ॥

विद्यां चाविद्यां च यस्तद्वेदोभयम् सह ।
अविद्यया मृत्युं तीर्त्वा विद्यया मृतमश्नुते ॥ 11 ॥

अन्धं तमः प्रविशन्ति ये समभूतिमुपासते ।
ततो भूय इव ते तमो य उ सम्भूत्याग् रताः ॥ 12 ॥

अन्यदेवाहुः समभवादन्यदोहुरसमभवात् ।
इति शुशुम् धीरोणां ये नस्तद्विचक्षिरे ॥ 13 ॥

सम्भूतिं च विणाशं च यस्तद्वेदोभयम् सह ।
विनाशेन मृत्युं तीर्त्वा सम्भूत्या मृतमश्नुते ॥ 14 ॥

हिरण्मयेन पात्रेण सत्यस्यापिहितं मुखम् ।
तत्त्वं पेषन्नपावृणु सत्यधर्माय दृष्टये ॥ 15 ॥

पूर्वन्नेकर्षे यम सूर्यं प्राजोपत्य व्यूह रश्मीन्
समेह तेजो यत्ते रूपं कल्योणतमं तत्ते पश्यामि ।
यो सावसौ पुरुषः सोऽहमस्मि ॥ 16 ॥

वायुरनिलममृतमथेदं भस्मोन्तगं शरीरम् ।
ॐ 3 क्रतो स्मरं कृतम् स्मरं क्रतो स्मरं कृतम् स्मरं ॥ 17 ॥

अग्ने नय सुपथो राये अस्मान् विश्वानि देव वयनानि विद्वान् ।
युयोध्यस्मज्जुहुराणमेनो भूयिष्ठां ते नमउक्तिं विधेम ॥ 18 ॥

ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्पूर्णमुदच्यते ।
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

Web Url: <http://www.vignanam.org/veda/eesavasyopanishad-devanagari.html>